

Vallée proti Francii, rozsudek ze dne 26. 4. 1994

Stěžovatel: Vallée

Žalovaný stát: Francie

Číslo stížnosti: 22121/93

Datum: 26.04.1994

Článek Úmluvy: čl. 6 odst. 1

Rozhodovací formace: Senát

Soud: Evropský soud pro lidská práva

Hesla: přiměřená lhůta/délka řízení, spravedlivé zadostiučinění, spravedlivý proces

Významnost: 2

EVROPSKÝ SOUD PRO LIDSKÁ PRÁVA

26. dubna 1994

VĚC VALLÉE

(Rozsudek ve věci Vallée versus Francie)

Evropský soud pro lidská práva, zasedající v souladu s článkem 43 Úmluvy na ochranu lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“) a příslušných ustanovení Jednacího řádu, jako Senát, který tvořili následující soudci: R. Ryssdal, předseda, F. Matscher, L. – E. Pettiti, B. Walsh, N. Valticos, Sir John Freeland, D. Gotchev, B. Repik, K. Jungwierl a dále M. – A. Eissen, tajemník Soudu, a H. Petzold, zástupce tajemníka Soudu, po poradě Senátu, která se konala 24. března a 19. dubna 1994, posledně uvedeného data vynesl následující rozsudek:

POSTUP

1. Případ byl Soudu předán Evropskou komisí pro lidská práva (dále jen „Komise“) 20. ledna 1994 během tříměsíční lhůty stanovené článkem 32 odst. 1 a článkem 47 Úmluvy. Tomu předcházelo podání stížnosti proti Francouzské republice (č. 22121/93), předložené Komisi podle článku 25 francouzským příslušníkem, panem Allainem Vallée, dne 9. června 1993. Požadavek Komise vycházel z článků 44 a 48 a z prohlášení, jímž Francie uznala obligatorní pravomoc tohoto Soudu (článek 46). Předmětem uvedeného požadavku bylo vydání rozhodnutí, zda skutkový děj případu zakládá porušení závazků odpovědného státu podle článku 6 odst. 1.
2. V odpovědi na dotaz učiněný podle ust. 33 § 3 (d) Jednacího řádu žadatel uvedl, že si přeje osobně se zúčastnit soudního řízení, a ustanovil svého právního zástupce (ust. 30).
3. Do ustaveného Senátu byl z moci úřední jmenován pan L. – E. Pettiti, zvolený soudce francouzské národnosti (článek 43 Úmluvy), a pan R. Ryssdal, předseda Soudu (ust. 21 § 3 Poli). 28. ledna 1994 vylosoval předseda Senátu za přítomnosti tajemníka Soudu dalších sedm

členů, a to pány F. Matschera, B. Walshe, N. Valticose, Sira Johna Freeland, D. Gotcheva, B. Repika a K. Jungwierta (článek 43 in fine Úmluvy a ust. 21 § 4).

4. Pan Ryssdal z titulu funkce předsedy Senátu (ust. 21 § 5) prostřednictvím tajemníka Soudu konzultoval se zástupcem francouzské vlády (dále jen „Vláda“), právním zástupcem žadatele a delegátem Komise postup soudního řízení (ust. 37 § 1 a ust. 38). Na základě toho bylo tajemníkovi Soudu 9. února 1994 předáno vyjádření žadatele a 24. února 1994 vyjádření vlády.
5. 10. března 1994 Komise předložila doklady o předchozím jednání podle požadavku tajemníka Soudu, jenž jednal podle pokynů předsedy Senátu.
6. V souladu s rozhodnutím předsedy Senátu se veřejné zasedání konalo v Paláci lidských práv ve Strasbourgu 22. března 1994. Soud předtím vykonal přípravné řízení. Před soud předstoupily tyto osoby:

(a) za Vládu:

1. Merlin - Desmartisová, soudkyně správního soudu druhého úseku oddělení pro právní záležitosti Ministerstva zahraničních věcí - zástupce Vlády, H. Khodossová, zástupkyně ředitele systému zdravotnictví a kvality zdravotní péče v hlavním oddělení zdravotnictví na Ministerstvu sociálních věcí, zdravotnictví a urbanistiky, P. Brunet, hlavní tajemník kompenzačního fondu pro pacienty a hemofiliky postižené nákazou HIV v důsledku transfúze, O. Dorionová, kancelář zdravotní etiky a práva, profesní sekce zdravotníků, hlavní oddělení zdravotnictví, Ministerstvo sociálních věcí, zdravotnictví a urbanistiky, P. Titium, úředník druhého úseku oddělení právních záležitostí, Ministerstvo zahraničních věcí - poradci;

(b) za Komisi

1. - C. Geus, delegát;

(c) za žadatele

1. - A. Blanc, advokát Státní rady a kasačního soudu - právní zástupce.

Soud vyslechl úvodní přednesy paní Merlin-Demartisové, pana Geuse a pana Bianca a též odpovědi na otázky.

SKUTKOVÁ ZJIŠTĚNÍ

1. Zvláštní okolnosti případu
2. Pan Allain Vallée, francouzský státní příslušník, narozený v roce 1964, povoláním inspekční pracovník elektronických zařízení s ročním příjmem cca 80.000 francouzských franků (FRF), bývá často v pracovní neschopnosti z důvodu nemoci.
3. V období mezi 27. listopadem 1984 a 4. červencem 1985 byl nakažen syndromem selhání lidské imunity (HIV). Jako těžký A-hemofilik dostával často krevní transfúze. Začátkem října 1987 byl jeho zdravotní stav klasifikován IV. stupněm, což je podle stupnice Atlantského centra pro kontrolu chorob poslední stádium infekce.
4. Pan Vallée má čtyři bratry a ti všichni byli infikováni virem selhání lidské imunity. Jelikož si nebyl vědom toho, že je HIV pozitivní, nakazil také svou přítelkyni.
5. Žádosti o odškodné
6. Předběžná žádost určená správnímu úřadu
7. Dne 12. prosince 1989 žadatel vznesl v souladu s článkem R 102 zákoníku o správních soudech a správních odvolacích soudech předběžný požadavek na odškodné vůči Ministerstvu zdravotnictví a sociálních věcí (viz odstavec 25. níže). Požadoval 2,500.000 francouzských franků za to, že byl nakažen virem HIV v důsledku nedbalostního jednání ze strany

ministerstva, které včas nepřijalo příslušnou úpravu pro zacházení s krevními produkty. Ministerstvo obdrželo 649 obdobných požadavků; počet hemofiliků, kteří byli nakaženi, dosahuje čísla 1250.

8. Dne 30. března 1990, krátce před uplynutím zákonné čtyřměsíční lhůty (viz odstavec 25. níže), vrchní ředitel zdravotnictví tento nárok žadatele zamítl.
9. Žádost určená správním soudům
10. Dne 31. května 1990 pan Vallée podal žádost k versailleskému správnímu soudu o zrušení rozhodnutí ministerstva ve věci odškodného vypláceného státem ve výši 2 500.000 FRF, včetně zákonného úroku. Dne 11. října předložil dodatečné vyjádření. Ministr založil do spisu své stanovisko dne 22. dubna 1991. Požadoval, aby soud „nárok stěžovatele zamítl“, avšak dodal: „I v případě, že soud dospěje k názoru, že ze strany státu došlo k nedbalostnímu zanedbání jeho povinností, rád bych soud požádal o ustanovení odborníka, jehož úkolem by bylo zjistit, zda újmu, za kterou je požadována finanční náhrada, lze jednoznačně přičíst zanedbání ze strany státu.“
11. Rozhodnutím ze dne 11. července 1991 došlo ke změně příslušnosti soudu podle článku R. 80 et seq zákoníku o správních soudech a správních odvolacích soudech. Tento případ byl předán pařížskému správnímu soudu, který byl určen pro projednávání všech soudních sporů vedených vůči státu ze strany infikovaných hemofiliků.

(a) Vyšetřování (pokyny)

14. Dne 2. ledna 1992 pařížský správní soud zaslal právnímu zástupci žadatele oficiální dotaz, ve kterém žádal o sdělení, kdy se žadatel dozvěděl, že je HIV pozitivní a jaký je jeho skutečný zdravotní stav. Ačkoli již dříve poskytl kopii svého zdravotního záznamu hemofilika jako součást svého dodatečného vyjádření dne 11. října 1990, pan Vallée neprodleně zaslal soudu požadovaný materiál včetně zdravotního osvědčení, ve kterém byla shrnuta celá situace takto: „Nedochází k novému vývoji, poslední negativní výsledek serologického testu byl zaznamenán v červnu 1984 a první pozitivní výsledek v červnu 1985. Jelikož tyto výsledky byly získány pomocí testů první generace, serologická kontrola se provádí s použitím vzorků ze sériové banky, které byly odebrány 18. září 1984, 27. listopadu 1984 a 4. června 1985. Z klinického hlediska je všeobecný zdravotní stav pacienta dobrý, ale byl začleněn do skupiny IV C II klasifikace CDC jako důsledek herpes zoster, kterou se nakazil v říjnu 1987. Poslední kontrola, která byla provedena v únoru 1992, odhalila také mykózu kůže. Z biologického hlediska - počet jeho CD4+ lymfocytů činí 274/mm³. Pacientovi není v současnosti poskytována žádná speciální péče. V krátké době by mu měl být předepsán Rétrovir.“ Žadatel k těmto informacím do spisového materiálu dodal ještě následující: „Centrum pro vzdušné a slunečné koupele, vedené Dr Congardem, nepředepisovalo žádné krevní transfúze od září 1984 do 23. listopadu 1985. Avšak s výjimkou závažných zdravotních příhod, při kterých byl ošetřován v centru, pan Vallée si sám prováděl transfúzi doma a jeho záznam hemofilika (viz věc doličná č. 13 dodatečného vyjádření) vykazuje, že si sám provedl injekční vpich PPSB 18. dubna, 28. dubna, 18. května a 24. května 1985. Existují zde tedy dostatečně závažné, přesné a spolu související důvody, na jejichž základě lze tvrdit, že pan Allain Vallée byl infikován mezi 12. březnem a 1. říjnem 1985.“
15. Soudní jednání bylo nařízeno na 16. března 1992. Dne 25. března vydal soud následující předběžné rozhodnutí: „...Stát nese odpovědnost vůči hemofilikům, kteří byli infikováni virem HIV během transfúze tepelně neupravenými krevními produkty v období mezi 12. březnem a 1. říjnem 1985.“ Žadateli bylo také nařízeno, aby zaslal výsledky serologických testů provedených na krevních vzorcích odebraných 18. září 1984, 27. listopadu 1984 a 4. června 1985. Rozhodnutí bylo zasláno panu Vallée o dva měsíce později. 10. června 1992 soud založil do spisu vyjádření, jehož přílohou byly požadované dokumenty.
16. Jednání se konalo dne 20. ledna 1993. Vládní komisař navrhl, aby soud rozhodl, že stát je

povinen poskytnout žadateli odškodnění ve výši 2 200.000 FRF, včetně zákonného úroku, počínaje dnem 13. prosince 1989. Tato částka byla vyšší než částka 2 000.000 FRF, která je obvykle vyplácena osobám, jež dosáhly stádia IV choroby. Je třeba vzít v úvahu, že byli infikováni všichni bratři pana Vallée a on sám byl nakažen ve velmi mladém věku. 15. dubna 1993 napsal právní zástupce žadatele předsedovi soudu dopis, ve kterém vyjádřil svůj podiv, že jeho klientovi stále ještě nebyl doručen rozsudek. Další jednání se konalo dne 30. dubna 1993.

(b) Rozsudek ze dne 28. května 1993

17. 28. května 1993 vydal pařížský správní soud následující rozsudek: „Odpovědnost státu. Vyšetřování prokázalo, že 27. listopadu 1984 pan Vallée neměl v těle protilátky, které by naznačovaly přítomnost viru selhání lidské imunity, a že byl shledán HIV pozitivní 4. června 1985, poté, co prodělal transfúzi tepelně neupravených krevních produktů v dubnu a květnu 1985; stát je podle všeho odpovědný za poškození zdraví žadatele, jako důsledek transfúzí, které obdržel mezi 12. březnem a 1. říjnem 1985. Pan Vallée bude přiměřeně odškodněn za všechny své obtíže částkou ve výši 2 000.000 FRF.“ Ve stejném rozhodnutí soud – jednajíc podle ustanovení § 12 zákona z 31. prosince 1987.(viz odstavec 26. níže) – požádal Státní radu o právní posouzení týkající se žádosti, kterou pan Vallée podal souběžně k Fondu odškodnění (viz odstavec 24. níže). Soud na základě toho pozdržel konečné rozhodnutí do doby, než Státní rada vydá své stanovisko, nebo, pokud by neobdržel odpověď, do tří měsíců od data postoupení požadavku Státní radě. Rozsudek byl doručen panu Valléemu 11. června 1993 a jeho spis byl téhož dne předán Státní radě.

(c) Stanovisko Státní rady

18. Dne 25. června 1993 založil žadatel do spisu své vyjádření. Jeho hlavním argumentem bylo, že žádost o stanovisko byla nepřípustná; naopak zdůraznil, že stanovisko nebylo nutné, jelikož tento problém byl již vyřešen Státní radou. Dne 16. září 1993, jelikož Státní rada nevydala stanovisko během zákonné lhůty, pan Vallée požádal správní soud, aby vydal rozsudek bez dalšího prodlení. 15. října 1993 vydala Státní rada následující stanovisko: „1. Vyhláška z 12. července 1993,... kterou lze aplikovat na případy, jejichž projednávání probíhá k datu jejího zveřejnění,... poskytuje návod k řešení problému, vzneseného v prvním dotazu správního soudu.
19. ...Správní soud, požádaný o náhradu takové částky, by měl sám od sebe namítnout, že způsobená škoda byla již částečně nebo úplně uhrazena třetí stranou, jestliže z předložených důkazů vyplývá, že se tak stalo, i když tato strana stížnost nepodává na základě subrogace (postoupení) práv postiženého, s požadavkem zpětného uhrazení částek již poskytnutých jako náhrada za újmy, které postižený utrpěl. Podle toho správní soud, ke kterému byla podána žádost o finanční náhradu škody utrpěné infekcí virem selhání lidské imunity, musí, jestliže byl jednou ze stran informován, že poškozený nebo jeho dědici již obdrželi požadovanou náhradu za škody, jichž se týkala stížnost, sám odečíst takovou náhradu škody od částky k náhradě škody. Tam, kde osoba vznášející nárok na finanční odškodnění přijala částku nabízenou Fondem, nebo tam, kde byla částka určena rozsudkem pařížského odvolacího soudu, proti kterému nebylo z hlediska právního posouzení podáno odvolání, nebo tam, kde bylo odvolání proti rozsudku odvolacího soudu z hlediska práva kasačním soudem odmítnuto, je nutno rozhodnout, že veškerá škoda nebo její část, která byla předmětem stížnosti, již byla skutečně a definitivně uhrazena Fondem. V důsledku toho vše spočívá na správním soudu, který byl informován, že má sám částku dluženou Fondem odečíst od částky, kterou je poškozenému povinen uhradit státní úřad odpovědný za škodu.“

(d) Rozsudek z 5. ledna 1994

19. Pařížský správní soud provedl další výslechy 8. prosince 1993. Dne 5. ledna 1994 vydal následující rozhodnutí: Článek 1: Státu se příkazuje zaplatit panu Vallée částku 548.000,- FRF. Článek 2: K této částce náleží příslušenství, tj. úrok v zákonem stanovené výši, a to počínaje dnem 13. 12. 1989. K částce ve výši 1 352.000,- FRF, vyplacené panu Vallée odškodňovacím Fondem pro pacienty s transfúze a hemofiliky, náleží příslušenství, tj. úrok v zákonné výši počínaje stejným datem do 27. listopadu 1992. Článek 3: Úrok splatný z částky 548.000,- FRF 12. března 1992 a 20. září 1993 musí být kapitalizován ke každému z těchto uvedených dat tak, aby také nesl úroky. Úrok splatný z 1 352.000,- FRF 12. března 1992 musí být kapitalizován od stejného data, aby také nesl další úrok až do 27. listopadu 1992. Článek 4: Stát musí vstoupit do práv pana Vallée bezprostředně jako jakákoliv jiná strana, která přiznala spoluzavinění na poškození, jehož vypořádání je předmětem tohoto rozsudku. Panu Vallée byl rozsudek doručen dne 4. března 1994. Lhůta pro podání odvolání vyprší 4. května 1994. Ke dni doručení tohoto rozsudku žadatel nepodal odvolání k pařížskému správnímu odvolacímu soudu.
20. Nárok vznesený vůči Fondu odškodnění
21. Dne 3. března 1992 pan Vallée vznesl nárok vůči Fondu odškodnění, zřízenému zákonem z 31. prosince 1991 (viz odstavec 24. níže). 15. července 1992 mu Fond nabídl částku 1 452.000,- FRF jako odškodnění za nakažení virem HIV, splatnou ve třech splátkách ve třech po sobě následujících letech. Od této částky měla být odečtena částka ve výši 100.000,- FRF vyplacená ze soukromého fondu pro podporu hemofiliků. K tomu ještě měl žadatel obdržet částku 484.000,- FRF, jakmile se u něj projeví syndrom získaného selhání imunity (AIDS).
22. Žadatel tuto nabídku odmítl a odvolal se k pařížskému odvolacímu soudu podle ustanovení § 47 (VIII) zákona z 31. prosince 1991. Rozsudkem ze dne 27. listopadu 1992 soud rozhodl, že finanční náhrada za infekci virem HIV musí být vyplacena najednou. Na druhé straně však potvrdil rozhodnutí fondu vyplatit „náhradu za AIDS“ ve výši 484.000,- k pozdějšímu datu. 18. prosince 1992 zaslal Fond žadateli šek na 1 364.170,21,- FRF.
23. Pan Vallée se odvolal z hlediska právního posouzení. Navrhoval vydání rozhodnutí, že odložená výplata „náhrady škody za AIDS“ je nezákonná. Kasační soud toto odvolání dne 20. Července 1993 zamítl.
24. Žádost o připojení se k trestnímu řízení jako poškozený
25. Dne 22. června 1992 se pan Vallée obrátil na Pařížský trestní soud s žádostí o připojení se jako poškozený k trestnímu řízení proti vedoucím pracovníkům transfúzních stanic. 23. října 1992 mu soud přiznal náhradu ve výši 300.000,- FRF za špatnou kvalitu transfúzních produktů. Pan Vallée se proti rozsudku odvolal, ale poté své odvolání vzal zpět.
26. Úřední postup při poskytování odškodného
27. Zákon z 31. prosince 1991 o některých opatřeních v sociální sféře stanoví zvláštní úřední postup při poskytování odškodného hemofilikům a pacientům, kteří byli infikováni injekční aplikací krevních produktů. Ustanovení § 47 říká: „I. Osobám poškozeným v důsledku infikování virem selhání lidské imunity, způsobeného transfúzí krevních produktů nebo injekčním podáním krevních derivátů prováděných na území Francouzské republiky, bude poskytnuto odškodnění způsobem dále uvedeným. III. Úplnou náhradu škody za poškození definované v odstavci I. poskytne Fond odškodnění, jenž má právní subjektivitu a jemuž předsedá divizní president nebo soudce kasačního soudu. Fond je spravován kompenzační komorou. IV. Poškozený nebo jeho dědici musí při podání svých nároků prokázat, že k nákaze virem HIV došlo v důsledku krevních produktů nebo injekční aplikace krevních derivátů. Poškozený nebo jeho dědici musí fondu sdělit veškeré informace, které mají k dispozici. Do tří měsíců po obdržení písemné žádosti (tato lhůta může být na žádost poškozeného nebo jeho dědiců prodloužena) Fond uváží, zda byly splněny podmínky pro vyplacení odškodného. Je třeba vyšetřit okolnosti, za kterých byl poškozený nakažen, a získat další potřebné informace, pokud nepodléhají profesnímu tajemství. V. Fond je povinen učinit nabídku náhrady škody všem poškozeným uvedeným v bodě I. během lhůty stanovené vyhláškou, která nesmí

přesáhnout šest měsíců ode dne, kdy Fond obdrží úplné důkazy o způsobené škodě... VI. Poškozený musí informovat Fond o všech probíhajících soudních řízeních. Jestliže je vedeno nějaké soudní řízení, poškozený musí informovat soud o žádosti podané u Fondu. VIII. Poškozený není oprávněn podat žalobu vůči Fondu odškodnění, ledaže byl jeho nárok na odškodnění zamítnut, nebo mu nebyla učiněna nabídka během lhůty, uvedené v bodu V., anebo kdyby tuto nabídku nepřijal. Pro soudní jednání je příslušný odvolací soud v Paříži. IX. Fond je povinen uhradit částku, jež není vyšší než ta, která je vyplácena poškozeným vznášejícím nárok vůči odpovědným osobám za způsobenou škodu a vůči povinným osobám. Fond poskytne úplnou nebo částečnou náhradu za vzniklé újmy v rozsahu odpovědnosti, kterou nesou příslušné osoby. Fond může zahájit soudní řízení na základě výše uvedené povinnosti a jen v tom případě, kdy zdravotní poškození lze přičítat zanedbání povinnosti. Fond může zasahovat do trestního řízení i v případě, kdy řízení není ještě ve stádiu projednávání u odvolacího soudu, kde poškozený nebo jeho dědici se připojili jako poškozená strana k trestnímu řízení vedenému proti osobě nebo osobám odpovědným za utrpěnou škodu podle bodu I. V takovém případě bude považován za účastníka řízení a má všechna práva, která jsou účastníku řízení přiznána zákonem. Jestliže okolnosti, které způsobily poškození, jsou předmětem trestního řízení, pak civilní soud nemůže vydat své rozhodnutí, dokud není vynesena rozsudek trestním soudem. X. Pokud není stanoveno jinak, ustanovení upravující použití tohoto odstavce budou upravena dekretem vydaným Státní radou. XII. Zdroje příjmů Fondu odškodnění budou určeny zákonem.“

III. Rozhodné procesní právo

1. Pravidla použitelná v daném čase
2. V daném čase mohl Správní soud a Správní odvolací soud využít inter alia následující ustanovení zákoníku:

Článek R. 102

S výjimkou případů týkajících se veřejných prací může být Správním soudem řízení zahájeno pouze formou odvolání proti rozhodnutí; takové odvolání musí být podáno do dvou měsíců od oznámení nebo zveřejnění napadeného rozsudku. Pokud poškozená osoba neobdrží odpověď od příslušného úřadu po dobu delší než 4 měsíce, má se za to, že rozhodnutí o stížnosti bylo zamítnuto.

Článek R. 129

Předseda Správního soudu nebo Správního odvolacího soudu nebo soudce jedním z nich delegovaný může tam, kde nelze jednoznačně stanovit povinnost, předem přiznat náhradu odškodného věřiteli, který podal žádost ve věci u příslušného soudu. Předseda také může sám od sebe přiznat platbu předem subjektu, který žádá záruku.

Článek R. 142

Bezprostředně po podání žádosti a registraci zahájení soudního řízení předseda soudu, nebo v Paříži předseda soudní divize, kam byl spor postoupen, má povinnost jmenovat zapisovatele. Na základě zmocnění předsedy soudu nebo divize, ke které náleží, zapisovatel určí s přihlédnutím k okolnostem případu, je-li to nutno, lhůtu pro předložení dodatečného vyjádření, poznatků, tvrzení, obhajoby či odpovědí. Může požádat strany, aby dodaly všechny důkazy nebo dokumenty vztahující se k rozhodnutí sporu. To vše bude přidáno ke spisu, který bude přístupný všem stranám.

Článek R. 182

Člen Správního soudu nebo Správního odvolacího soudu může být vyzván příslušným soudem nebo

jeho předsedou, aby provedl ještě jiná šetření než ta, která jsou stanovena v odstavcích 1 až 4 této kapitoly.

26. Ustanovení § 12 zákona z 31. prosince 1987 o reformě organizace a fungování správních soudů stanoví: „Před vydáním rozhodnutí ohledně žádosti, která se týká nového právního prvku zvláštní obtížnosti a ohledně níž se vyskytl větší počet případů, Správní soud nebo Správní odvolací soud může rozhodnutím, proti němuž nelze podat odvolání, postoupit případ Státní radě. Ta má povinnost prošetřit předmět sporu ve lhůtě tří měsíců. Rozhodnutí ve věci pak bude odloženo, dokud Státní rada nevydá své stanovisko, nebo pokud nepředloží stanovisko do konce stanovené lhůty.“
27. Současná pravidla
28. Vyhláška č. 93-906 z 12. července 1993 se vztahuje na všechny soudní spory probíhající k datu jejího zveřejnění. Obsahuje ustanovení pro výklad § 47 zákona z 31. prosince 1991 (viz odstavec 24. výše):

Část II

Ustanovení vztahující se k jednáním ke zjištění odpovědnosti těch, kteří nesou odpovědnost za poškození definované v bodu I. § 47 zákona z 31. prosince 1991, již jednou uvedeného.

Článek 15

Aby bylo možno provést subrogaci podle bodu IX. § 47 již citovaného zákona z 31. prosince 1991, je Fond oprávněn zasahovat do soudního řízení vedeného u kteréhokoliv správního nebo civilního soudu, i když řízení ještě nedošlo do stádia odvolání. V takovém případě je Fond považován za účastníka soudního řízení se všemi právy vyplývajícími ze zákona.

Článek 16

Kanceláře správních nebo civilních soudů jsou povinny zaslat Fondu doporučeně kopie všech spisů, jež byly těmto soudům předloženy a v nichž byly vzneseny původní nebo dodatečné nároky na náhradu za vzniklé poškození, určené v bodu I. § 47 zákona z 31. prosince 1991, již zde citovaného.

Článek 17

Do jednoho měsíce od obdržení dopisu zmíněného v článku 16 Fond informuje předsedu příslušného soudu běžnou poštou, zda obdržel požadavek na odškodnění s tímto cílem, a pokud ano, v jakém stádiu se řízení nachází. Musí také uvést, zda se hodlá stát účastníkem soudního řízení. Jestliže poškozený přijal nabídku učiněnou mu Fondem, pak Fond zašle předsedovi soudu kopii listin o učinění a přijetí této nabídky. Fond musí, tam kde je to nutné, označit stupeň, v jakém se nachází soudní řízení zahájené u pařížského odvolacího soudu podle ustanovení v části I. této vyhlášky, a zaslat rozsudek vyneseny tímto soudem. Zapisovatel je povinen informovat zúčastněné strany o všech materiálech, jež mu byly předány Fondem.

Článek 18

Zapisovatel je povinen zaslat Fondu kopie rozhodnutí vydaných v prvním stupni a je-li nutno, kopii odvolání v soudním řízení, jehož se Fond nestal účastníkem.

Článek 20

Ustanovení článků 15 až 19 se vztahují i na případy probíhající ke dni vstupu této vyhlášky v platnost.

JEDNÁNÍ PŘED KOMISÍ

28. Pan Vallée podal svou žádost ke Komisi 9. června 1993 s tvrzením, že jeho případ nebyl řádně projednán během přiměřené doby tak, jak vyžaduje článek 6 odst. 1 Úmluvy.
29. Komise prohlásila žádost (č. 22121/93) za přípustnou dne 20. října 1993. Ve své zprávě ze dne 7. prosince 1993 (podle článku 31) vyjádřila jednomyslné stanovisko, že došlo k porušení článku 6 odst. 1. Úplný text jejího stanoviska tvoří přílohu k tomuto rozsudku.

Konečný návrh vlády předložený soudu

30. Ve svém vyjádření vláda požádala, aby soud žádost pana Vallée zamítl.

PRAVNÍ ZJIŠTĚNÍ

1. Údajné porušení článku 6 odst. 1
2. Pan Vallée si stěžoval na dobu, kterou trvalo projednávání jeho nároku na odškodnění vzneseného proti státu. Poukazoval na porušení článku 6 odst. 1 Úmluvy, podle kterého: „Každý má právo na to, aby jeho záležitost byla spravedlivě, veřejně a v přiměřené lhůtě projednána nezávislým a nestranným soudem, zřízeným zákonem, který rozhodne o jeho občanských právech nebo závazcích ...“
3. Použitelnost článku 6 odst. 1
4. Žadatel i Komise považovali za možné v tomto případě použít článek 6 odst. 1 a vláda toto nezpochybnila.
5. Dodržení článku 6 odst. 1
6. Lhůta, kterou je třeba brát v úvahu
7. Lhůta, kterou je třeba brát v úvahu, začala běžet dne 12. prosince 1989, kdy žadatel předložil svůj předběžný nárok na finanční odškodnění k Ministerstvu zdravotnictví a sociálních věcí (viz odstavec 10. výše). Tato lhůta ještě neskončila, neboť lhůta pro podání odvolání proti rozsudku vynesenému pařížským správním soudem 5. ledna 1994 a doručenému 4. března 1994 vyprší teprve 4. května 1994 (viz odstavec 19. výše). K tomuto datu lhůta činila více než čtyři roky.
8. Přiměřená délka soudního řízení
9. Přiměřenou délku soudního řízení je třeba posuzovat na základě okolností případu se zřetelem na kritéria uvedená v judikatuře soudu. Zejména je nutné vzít v úvahu složitost případu a jednání žadatele a dotčených úřadů. Dále je nutné zvážit, jak důležitý je soudní spor žadatele (viz rozsudek X v. Francie z 31. března 1992, série A č. 234-C, str. 90, § 32).
10. a) Složitost případu
11. Podle žadatele se nejednalo o složitý případ, jelikož zásady, kterými se řídí odpovědnost státu za infikování hemofiliků, byly jasně dány již rozsudkem vyneseným 20. prosince 1991 pařížským správním soudem na jeho plenárním zasedání. Výkon práva subrogace Fondem odškodnění byl velmi jednoduchý a nevyžadoval žádný právní nebo soudní zásah.
12. Vláda kladla důraz na obtíže a nejistotu, které čelily soudy. Těm byla nejdříve předložena žádost o odškodnění, teprve poté zasedání Státní rady přijalo rozsudek z 9. dubna 1993 za výchozí základ pro určení odpovědnosti státu. Vláda také zastávala názor, že žádost o stanovisko předložená Státní radě byla nezbytná pro objasnění vztahu mezi soudním sporem a odškodněním podle nového zákona.
13. Komise připustila obtížnost problému, který vznikl subrogací (postoupením) práv Fondu osobám, které obdržely odškodnění. Avšak Komise dále uvedla, že takový problém bylo možno předvídat, jakmile byl Fond zřízen zákonem z 31. prosince 1991, a tudíž řešení mohlo být nalezeno dříve.
14. Podle názoru soudu, i kdyby byl případ složitější, informace nutná pro určení odpovědnosti státu byla k dispozici již dlouho (viz rozsudek X v. Francie výše citovaný, str. 91, § 36). V každém případě si soud mohl obstarat stanovisko Státní rady během soudního řízení dříve.

Kromě toho problém, který vznikl existencí dvou souběžně vedených soudních řízení u správních soudů a před Fondem odškodnění, nemůže ospravedlňovat délku dotčeného soudního řízení.

15. b) Jednání žadatele

16. Vláda tvrdila, že předběžné rozhodnutí z 25. března 1992 bylo nezbytné. Příčinou toho bylo, že pan Vallée údajně nedodal doklady prokazující jeho nález.

17. Žadatel popřel, že by svým jednáním jakkoli přispěl ke zpomalení soudního řízení, a kritizoval liknavost rozhodování dotčeného sporu. Příslušné informace poskytl již ve svém doplňujícím vyjádření dne 11. října 1990, na žádost soudu ze dne 2. ledna 1992 předložil také lékařské vysvědčení (viz odstavec 14. výše). V každém případě, jestliže soud považoval výsledky serologických testů za nutné, mohl je získat přímějším a rychlejším způsobem.

18. Soud stejně jako Komise uvádí, že dokumenty byly vyžádány 22 měsíců po zahájení soudního řízení a že Vláda neobvinila žadatele z jakéhokoliv zdržení při poskytování požadovaných informací.

19. c) Jednání státních úřadů

(i) Správní úřady

42. Pan Vallée kritizoval příslušného ministra za pomalost jeho odpovědí a vysvětlujících vyjádření; ministrowi trvalo tři a půl měsíce, než odpověděl na předběžnou žádost o finanční náhradu, a 6 měsíců si vyžádalo zařazení obhajoby do soudního spisu (viz odstavce 11. a 12. výše). Mimo to pan Vallée považuje za nepřijatelnou dobu jednoho a půl roku mezi zveřejněním zákona z 31. prosince 1991 a zveřejněním prováděcí vyhlášky z 12. července 1993 (viz odstavce 24. a 27. výše).

43. Avšak Vláda zastávala názor, že státní úřady reagovaly při přiznávání náhrady škod osobám poškozeným infikováním v důsledku transfuzí krve neprodleně. Poukazovala na to, že zejména za tím účelem byl zřízen Fond odškodnění, a to zákonem z 31. prosince 1991.

44. Komise jakož i Soud ve své podstatě akceptují podání pana Vallée.

(ii) Správní soudy

45. Podle názoru pana Vallée a vzhledem k jeho tragické situaci bylo s jeho případem zacházeno zvláště špatně. Před vynesením rozsudku dne 5. ledna 1994, doručeného 4. března 1994, se uskutečnila 4 stání a to 16. března 1992, 20. ledna 1993, 30. dubna 1993 a 8. prosince 1993 (viz odstavce 15., 16. a 19. výše). I přesto, že Fond dne 18. prosince 1992 přiznal náhradu ve výši 1 364.170,21 FRF, tím, o co při řízení správních soudů při rozhodování o odškodnění šlo, byla doba, kdy bylo možno očekávat peněžité i nepeněžité odškodnění. Dne 5. ledna 1994 byla žadateli rozsudkem přiznána částka ve výši 1 292.747 FRF (viz odstavce 19. a 21. výše)

46. Naopak Vláda je toho názoru, že okolnosti případu se velmi lišily od okolností uvedených v rozsudku X. v. Francie. Poskytnutí odškodnění ze strany Fondu v době, kdy probíhalo soudní řízení, snížilo význam toho, co bylo předmětem soudního sporu, který se pak týkal, vyjádřeno v penězích, jen zbytkové částky.

47. Komise i Soud považují to, o co šlo při soudním sporu, pro žadatele za velmi důležité vzhledem k nevyléčitelné chorobě, kterou trpěl, a vzhledem ke zkrácení délky jeho života. Byl infikován v roce 1985 a již v roce 1987 byl stupeň jeho nemoci klasifikován jako IV., poslední stádium nemoci (viz odstavec 8.) Stručně řečeno, bylo zapotřebí věnovat tomuto případu zvláště výjimečnou pozornost, bez ohledu na počet projednávaných případů. Zejména je závažná skutečnost, že fakta byla známa Vládě po dobu několika let, stejně tak jí musela být zřejmá jejich závažnost (viz již dříve citovaný rozsudek X v. Francie, str. 94, § 47). Avšak správní soud nevyužil své pravomoci urychlit projednávání případu, ačkoliv si byl vědom rozsudku X. v. Francie a zdravotního stavu pan Vallée.

48. V této souvislosti se zdají být některé doby příliš dlouhé: 22 měsíců mezi podáním žaloby u

versailleského správního soudu (31. května 1990) a prvním stáním (16. března 1992 - viz odstavce 12. a 15. výše); sedm měsíců od založení žadatelova vyjádření do spisu (10. června 1992) a druhým stáním (20. ledna 1993 - viz odstavce 15. a 16. výše): doba téměř pěti měsíců, která uplynula mezi vydáním stanoviska Státní rady (15. října 1993) a oznámením o rozsudku správního soudu (4. března 1994 - viz odstavec 18. a 19. výše).

49. V souvislosti s rozsudkem X. v. Francie Soud znovu zdůrazňuje, že doba delší než 4 roky pro vynesení rozsudku v prvním stupni soudního řízení zdaleka převyšuje přiměřenou dobu pro případ tohoto typu. Tato přiměřená doba byla překročena ještě předtím, než bylo žadateli Fondem vyplaceno odškodnění dne 18. prosince 1992 (viz odstavec 21. výše). Po tomto datu vše, o co šlo v soudním řízení o náhradu peněžitých škod i nemajetkové újmy, bylo stále pro pana Vallée velmi důležité. Závěrem: k porušení článku 6 odst. 1 došlo.
50. Aplikace článku 50
51. Článek 50 Úmluvy:

Jestliže Soud zjistí, že rozhodnutí nebo opatření soudního nebo každého jiného orgánu Vysoké smluvní strany je zcela nebo částečně v rozporu se závazky vyplývajícími z této Úmluvy, a jestliže vnitrostátní právo smluvní strany umožňuje jen částečné odstranění důsledků takového rozhodnutí nebo opatření, rozhodnutí Soudu přiznává v případě potřeby poškozené straně spravedlivé zadostiučinění.

1. Škody
2. Pan Vallée nárokoval nejprve 500.000,- FRF za nemajetkové újmy, vypočítané na základě délky soudního řízení - dvojnásobek v porovnání s případem X versus Francie, kde Soud přiznal poškozenému částku ve výši 150.000,- FRF.
3. Vláda považovala tuto sumu za přehnanou. Dospěl-li by Soud k názoru, že došlo k porušení Úmluvy, pak by výše náhrady nemajetkové újmy měla činit částku 50.000,- FRF.
4. Delegát Komise navrhoval přiznání odškodného, ale určení jeho výše ponechal na Soudu.
5. Soud shledal, že žadatel nepopíratelně utrpěl nemajetkovou újmu, avšak na rozdíl od pana X. již obdržel částku 1 364.170,21 FRF vyplacenou Fondem odškodnění dne 18. prosince 1992. S přihlédnutím k různým příslušným faktorům a po provedení ohodnocení porovnatelných položek v souladu s článkem 50 byla panu Vallée přiznána částka ve výši 200.000,- FRF.
6. Náklady a výdaje
7. Žadatel dále požadoval 59.300 FRF na úhradu nákladů a výdajů za řízení vedené před orgány Úmluvy.
8. Vláda tento nárok neodmítla a delegát Komise navrhl tyto požadované náklady a výdaje přiznat.
9. Soud na základě důkazů, jež měl k dispozici, a ve shodě s obdobnou judikaturou uznává žadatelův nárok v celém rozsahu.

Z těchto důvodů Soud jednomyslně:

1. Potvrzuje, že došlo k porušení článku 6 odst. 1.
2. Potvrzuje, že odpovědný stát je povinen vyplatit žadateli během tří měsíců částku 200.000 (dvě stě tisíc) francouzských franků za utrpěné škody a 59.300 (padesát devět tisíc tři sta) franků jako úhradu nákladů a výdajů.
3. Zamítá zbývající položky nároku vzneseného žadatelem.

Rozsudek je vyhotoven v anglickém a francouzském jazyce a vyhlášen na veřejném zasedání v Paláci lidských práv ve Strasbourgu 26. dubna 1994,

Herbert PETZOLD

zástupce tajemníka Soudu

Rolv RYSSDAL

předseda